

KULTUR

Norske filmer i New York

Kulturinstitusjonen Film Society of Lincoln Center i New York har valgt å vie norsk film mye plass. Det skjer i perioden 27. april til 4. mai 2011. Serien vil presentere et utvalg av nye norske filmer, deriblant *Keepin' til Liverpool*, *Sammen*, *Engelen* og *Mannen som elsket Yngve*. (NTB)

Forskningsrådet støtter spill

Norsk Forskningsråd vil støtte norske spillutviklere og spillforskere med totalt 2 millioner kroner over fire år gjennom nettverket JoinGame. Spillbransjen utenom storbedriften Funcom har vært preget av mange små aktører som sliter med å etablere seg. JoinGame har medlemmer fra 170 ulike institusjoner. Målet med nettverket er å styrke formidling, innovasjon, forskning og internasjonalisering relatert til dataspill i Norge.

Slipper du en verdenskjent scenekunstner inn på museet, er det lite som minner om et museum etterpå.

Det er tanken som teller

KJERSTI NIPEN
TRYGVE INDRELIID (foto)

– For meg er hjernen en muskel i kroppen, sier Robert Wilson, den verdensberømte, amerikanske koreografen og sceneinstruktøren som har inntatt en sjelden arena som utstillingsdesigner på Teknisk Museum, der utstillingen Mind Gap, om hjernen og hjerneforskningen, åpner i dag.

Tenketank. Å si at han er imøtekomende, vil være en overdrivelse. To døgn før utstillingsåpning er alt fra konservatorer til bibliotekarer ved museet satt i sving med å sage, hamre og pusse der det trengs, og det er mange steder. Øyenlokene til kunstneren henger, blikket er utstudert uinteressert. Det vil si, helt til han begynner å prate om det han har skapt, og med besluttsom strek tusjer frem skisser av sine visjoner for hvordan abstrakte begreper som bevissthet og tanker kan omformes til konkrete erfaringer.

Megastruktur. Det handler om unike øyeblikksopplevelser, og om å kreere rom for dem der hele sanseapparatet engasjeres.

– Jeg lager en ramme som gjør at andre kan delta, en megastruktur for opplevelser, beskriver Wilson.

Han er utdannet arkitekt, og sammenligner sin utstillingskreasjon med en boligblokk. Blokken er superstrukturen som setter rammene, så innreder hver enkelt beboer leiligheten fritt innenfor sine fire vegger. På samme vis vil han at

publikum skal sanse seg frem til sine egne opplevelser og erkjennelser innenfor utstillingens rammeverk.

Koreografi. Dermed minner Mind Gap forsvinnende lite om den tradisjonelle travgangen forbi museumsmontre. Det er mer som å tre inn i en David Lynch-film, med skakke vegger, forvirrende vinkler og speilflater som repeterer hverandre uendelig. Her møter du hjerneforskere, personer med hjernesykdommer, blottlagte hjerner med defekter og instrumenter for å kikke inn i dem. Du møter småfisk, utstoppede gnagere og laboratorierotter i friskt trav. Og du møter deg selv, i talløse refleksjoner gjennom rommet.

Ned i kaninhullet. Det innledende rommet, med sine vridde vinkler og skarpt opplyste speilflater, er som en transformator for å klargjøre hjernen for nye tanker.

– Det er litt som kaninhullet i *Alice i eventyrland*. En tunnel som hjelper deg å nullstille tankene, beskriver Wilson.

Ett rom staker ut rette, skarpe linjer for bevegelse. I det neste, utformet som en skog av nakne trestammer, ledes publikum rundt i sirkler. Tredje rom er åpent og helt fritt.

– Det er en koreografi, ikke for dansere eller skuespillere, men for publikum, sier Wilson.

Luktene skifter gjennom utstillingen, lydene likeså. Ett rom er lyst, ett dunkelt, ett helt mørkt – men med plutselige lysglimt.

– Nå blunket du. Hva så du? spør Wilson plutselig.

Robert Wilson

Født i Waco, Texas, i 1941.

Billedkunstner, performancekunstner, skulptør, arkitekt, instruktør.

Startet i 1966 den eksperimentelle teatergruppen The Byrd company.

Har utmerket seg ved innovativ bruk av lys, lyd, bevegelse og rom. Teaterformen er ofte betegnet som «visual performance».

Leder sin egen kulturfabrikk, Watermill Center, i New York.

I 2005 satte han opp Peer Gynt for Det Norske Teatret og Den Nationale Scene, en oppsetning som også ble vist i New York.

– Jeg vet ikke helt?
– Du vet ikke, for det gikk så fort. Nå blunket du igjen, sier Wilson.

Lys i mørket. Det bekmørke rommet i utstillingen får deg til å se etter. Med plutselige lysblaff, som omvendte «blunk», ledes blikket opp mot alle gjenstandene som kort kommer til syne i taktet, gjenstander som forteller biter av historien om hjernen og forskningen på den. Men også om hvordan hjernen skaper bilder av både det du ser og det du ikke ser.

– Du ser på utsiden, men du ser også på innsiden. Du rekker kanskje ikke se etter i et blunk, men blir du trøtt, som jeg er nå, lukkes øynene lenger. Faller du i søvn, begynner du å se bedre etter på innsiden.